

Eerste lijn moet handschoenen oppakken

Dat de ongekende bezuinigingen op de Wmo leiden tot ontslagen binnen de thuiszorg lijkt onvermijdelijk. Immers de korting op de huishoudelijke zorg is dertig procent en de korting bij de overheveling van begeleiding van AWBZ naar Wmo is elf procent. Hoe deze voorziening vervolgens wordt georganiseerd is aan de gemeenten. Die leggen op hun beurt het probleem neer bij de zorgaanbieders; iedereen in de knel!

Het effect van het doorschuiven van de hete aardappel is onder meer dat de tarieven die gemeenten hanteren bij aanbestedingen niet aansluiten op de cao VVT. En dus zoekt het water het laagste punt op: het rijk kort gemeenten, gemeenten geven de bezuinigingen door aan de zorgaanbieders en die ontslaan personeel. Iets dat ook bij de invoering van de Wmo in 2006 gebeurde. Wat gaat er fout?

Politieke averij

De opgave voor gemeenten is enorm en de ingezette beleidswijziging is begrijpelijk. Wat bij veel gemeenten op dit moment echter ontbreekt is visie op hoe de zorg in samenspraak met de zorgaanbieders daadwerkelijk anders georganiseerd kan worden. Dus wordt, om een gat in de gemeentelijke begroting te voorkomen, de huidige zorgvraag als uitgangspunt genomen en is het budget kaderstellend. Alles blijft hetzelfde, alleen de getallen worden naar beneden aangepast. De al dan niet nieuwe wethouder van zorg heeft het dan voor 2015 geregeld en heeft politieke averij aan het begin van de collegeperiode voorkomen.

Maar is dat zo? Nee, het probleem is vooruitgeschoven. Er is dringend behoefte aan een duidelijke visie op hoe de zorg binnen de gemeente anders georganiseerd kan worden. Daardoor kun je verwachten dat er ook een andere zorgvraag overblijft die wel op een

fatsoenlijke manier kan worden bekostigd. Dat vraagt om het samenbrengen van partijen en het investeren in anders denken door gemeenten en zorgaanbieders.

Nieuwe Jeugdwet

Bij de invoering van de nieuwe Jeugdwet per 1 januari 2015 speelt iets vergelijkbaars. Wat? Alle kinderen krijgen nu al te maken met zorg van de gemeente, bijvoorbeeld via het consultatiebureau en de schoolarts. Maar jongeren die echt in de problemen raken, worden geconfronteerd met een scala aan loketten en een versnipperd aanbod. Staatssecretaris

Van Rijn wil daarom een "regisseur" in plaats van "pillen". Die regisseur moet de gemeente gaan leveren. Maar ook hier is de realiteit dat verantwoordelijk wethouders primair politieke averij willen voorkomen en zich dus richten op strakkere inkoop en niet op het stimuleren van het anders organiseren van de zorg voor de jeugd. Met name de specialistische jeugdzorg komt hierdoor in de knel, maar ook de gemeenten die deze instellingen binnen hun gemeentegrenzen hebben.

Handschoen

Bij al deze uitdagingen kunnen bestuurders van eerstelijns zorgorganisaties als boegbeelden van hun organisatie, een actieve rol vervullen in het meedenken over mogelijke oplossingen. Zij zijn immers gewend om met verschillende disciplines en financieringskaders te werken. Ook staan deze organisaties vaak dicht bij de gemeentelijke overheid en

Alles blijft hetzelfde, alleen de getallen worden naar beneden aangepast

zijn de lijnen kort. De patiënt is vaak goed in beeld en de zorg wordt in de buurt georganiseerd. Hierbij zou het helpen als zorgverzekeraars mogelijkheden bieden op andere, aanpalende terreinen, denk bijvoorbeeld aan het contracteren van wijkverpleegkundige zorg door gezondheidscentra. Het moet anders, maar wie pakt de handschoen op? <<

Marnix de Romph
Directeur InEen